דרשוני כרך ב — בנות למקום

בנות למקוםהילה אונא

ויבאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת (דברים כו, ט)

שאלו בבית מדרשה של ברוריה, מהו המקום?אמרה להן אסתר, הוא שאמר לי מרדכי, 'רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר' (אסתר ד, יד).

שאלו עוד, ומי יביאנו אל המקום ברוך הוא?השיבה אסתר, כל אחת מכן, 'לעת כזאת הגעת למלכות' (שם).כל אחת מכן, 'אל תדמי בנפשך להמלט'! (שם, יג).

הוסיפו והקשו, ומתי?השיבה, 'והיו נכנים ליום השלישי כי ביום השלשי ירד ה' לעיני כל העם' (שמות יט, יא).

כשם שאזרתי אנוכי אומץ ולבשתי קודש, שנאמר 'ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות' (אסתר ה, א),אף אתן – 'סלו סלו פנו דרך הרימו מכשול מדרך עמי...' (ישעיה נז, יד),עד כי דור שלישי, עד כי בנות בנותיכן, יבואו אל המקום.

לא נחה דעתן, והיו דנות בינן לבינן בבנותיהן:שמא סלילת הדרך תהיה בעיניהן לצנינים ולשלילה? שמא פינוי הדרך יגזול לשווא פנאי וכוחות?שמא הרמת מכשולים מהדרך תערים קשיים חדשים?

וכל אותה העת הייתה אסתר בוכה ומתחננת, 'כי איככה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי...' (אסתר ח, ו).עד שאמרה להן ברוריה, גם כאן, תנא סיפא לגלויי רישא, 'והחוסה בי ינחל ארץ ויירש הר קדשי... הרימו מכשול מדרך עמי... להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים... שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה'' (ישעיה נז, יג–יט).

הדרך קשה עד מאוד, הדרך ארכה עד מאוד,אך המבקשות לחסות ב־ה', לנחול ארץ, לרשת ולהשרות קדושה, ולבוא אל המקום – עליהן להתעורר ולעורר,להחיות רוחן של מושפלות ולִבֵּן של נדכאות, לראות את הרחוקות והמורחקות ולקרבן להשלים.על כן חזר הכתוב ושנה 'שָׁלוֹם שָׁלוֹם' – שלום לכן, שלום לבנותיכן, בימיכן ובימיהן. באותו היום הוסיפו תפילה בבית המדרש:

אשרי כל יראת ה', ההולכת בדרכיו.יגיע כפייך כי תאכלי, אשרייך וטוב לךְ...יברכךְ ה'... וּרְאִי בָנוֹת לִבְנותייך... –בנות לתבונה,בנות להתבוננות,בנות לבניין –למען יבוא 'שלום על ישראל' (תהלים קכח, ה).

אני לבשתי קודש – בבלי, מגילה יג, ע"א: 'שלבשתה רוח הקודש'. גם כאן, תנא סיפא לגלויי רישא – כלל תלמודי: ה'סיפא', מה שנאמר בסוף, בא לגלות ולבאר את ה'רישא', מה שנאמר בתחילה.

הדרך קשה עד מאוד, הדרך ארכה עד מאוד – לאה גולדברג, 'שירי סוף הדרך'. אשרי כל יראת ה'... יברכך ה' וראי בנות... שלום על ישראל – פרפרזה על מזמור קכ"ח בתהלים.